

Озбиљан посао је започет у Србији. Озбиљан чак и кад изгледа као нуспродукт „формирања власти на свим нивоима”

Иако је реч о пројекту засад најављеном као договор две партије, он носи универзалан наслов: национално помирење.

А нација, реч је овде о американизованом садржају тог појма – дакле, о заједници грађана Србије без обзира на националну припадност – одавно је суочена с том потребом.

Кратак курс из новије историје „две Србије” показаће да се подела разрасла, укоренила у мисли, приче, понашања, менталитет. А једно време се издашно у политичкој сфери гајила. Говоримо само о периоду – од пада Берлинског зида – у коме су данашњи миритељи утицали на оно што данас имамо. Они који су били „за” Милошевића, и кад су били већина, били су најомрзнутија мета у опозиционим деловањима деведесетих. Оглашавани су као антидемократи, антимодернисти, националисти, комуњаре и „црвена куга”. Поделе су се систематски продубљивале. Противници су се ружили, презирали. Расправе су биле јетке, нетолерантне, злокобне. Недељни породични ручкови су се претварали у бојна поља. Вођи опозиције су проповеднички саветовали присталице да не допусте декама и бакама, очевима и мајкама, ма колико их волели и поштовали, да на гласачким листићима заокружују шта им воља, него да им се помогне – како год – да бирају како једино треба. За будућност својих унука и своје деце! Знао сам и до последњих мајских избора, већ средњовечне унуке који су водили живе из „оне генерације” на гласачка места и „помагали” да заокруже „праве”.

Сад кад су после непуне деценије „обнашања власти” и они „прави” потрошили тај огромни кредит поверења, стиже време да се измешају Добро и Зло а – Велика Заблуда спусти у реалност. „На крају крајева”, пре читав век сложио је то у стих велики песник, „давасмо и то без срца ледна, /јер власт је власт а ми смо само стока једна/...

Шта сад?

Од свих великих негатора („Никад с њима!“) с ону страну барикада није остао нико. Ниједна политичка организација! Чак се и љути НВО-и брину да не склизну у воде политичке некоректности. А прво су се, још у току кампање измирили Коштуница и Тома Николић, који су, истини за вољу, такав расплет мало дуже најављивали. Изгледало је да ће бити лома, а било је само разочарења што бирачи том „помирењу“ нису дали 50 одсто плус један глас. Онда су Србију чекале нове епизоде. Много узбудљивије. Он што је до јуче изгледало као сцене из кошмарних снова, постало је вест у ТВ Дневнику. Милутин Мркоњић у Атини у стопу прати Бориса Тадића који СПС-у, упркос бучним протестима „браће левичара“ из бивших југословенских република, крчи пут у Социјалистичку интернационалу. Лепо ће бити видети, на свечаности пријема, како Чанак и Ивица Дачић на Студентском тргу уздигнута чела певају „Устајте презрени на свету...”

Остаје да сад Антић, пошто је „о'ладио“ Вучића, обрадује Чеду... Јер, не будимо деца, ако је већ пало мирење са „великим“ ДС-ом, смешно је дубити ровове према мајушним либералним демократама. Неће се ваљда велики принцип националног помирења кршити на партији која је за длаку прескочила лествицу на изборима. А и шта је сад после толиког претрчаног пута диференција специфика? „Европа“ више нема алтернативу. Амбасадори западних земаља веће почасти већ одају Жарку Обрадовићу и Д. М. Палми него Јовановићу и друговима. О Олију Рену и Солани да се и не прича. Косово? Да, Косово јесте „камен спотицања“, али ако ћемо имати став разумевања за грубости туђина из ЕУ, зашто би се с „нашим људима“ свађали на пасја прескакала. Ако се преузела обавеза да се буде на челу Министарства које ће – ако га ухапсе – Ратка Младића с лисицама отпремити у Хаг, ако се може „заборавити“ слика како усамљени и скршени Милошевић корача пистом с које ће отићи у установу из које неће изаћи жив, онда је „посредно“ коалирање са ЛДП-ом за све што ће се добити у пребогатом Београду ситница која се, заиста, губи као игла у пласту сена. Ако то угрожава и најављено потписивање међупартијске декларације о националном помирењу, онда је смешно бити усамљени јарац на брвну. С друге стране нема више ко да дође.

То је стање ствари у тренутку када национално помирење почиње.

Али национална подела у Србији је баш дубока и широка. (Читаоци НИН-а су, уосталом, двадесет недеља пратили класификацију Душка Ковачевића која је сада објављена као

књига.) И да ли се тако озбиљан посао сме препустити само партијама и политичарима? Последице су ту дугорочне, а политички интереси утилитарни, поједностављени и недостатни. Може запети код детаља због којих се све и покренуло: око каквог председничког места у градској скупштини, око нишких јавних предузећа, вождовачког кворума? Или ако „Хајнекен” Палми не откупи пивару па „европска Јагодина” остане без задовољавајућег пуњења буџета? Можда Млађа, заслепљен светлим перспективама „Набука”, изнервира Русе па Јужни ток промени правац?

Свашта је међу политичарима могуће, а мирење две Србије је, заиста, процес који не ваља одлагати. То ће трајати. И ко зна за колико ће се још влада тај материјал бацати као камен темељац. Али политичари, кад им то не буде требало, гураће све у подрум и пустити пауке да баце мреже као преко оних бронзаних статуа „троструког народног хероја”. А шта се све може десити кад, после „ствари малих”, дође час кад буде требало „на страшном мјесту постојати”? Јер, неће ли се поставити као „најнормалније” да председник земље из историјског периода буде сахрањен у Алеји заслужних грађана у главном граду? Како год да му суди и пресуди историја. Или, с друге стране, да се у истрази о шверцу цигарета, по закону који важи и за легенду Ујатића, приведе Милошевић син?

Мали сет тешких питања сада не вреди ширити. Нема ума који је способан заронити у блиску прошлост и пребројати све замке које ће избити на површину кад се муљ подигне. Да ли су ови који су све покренули свесни да је овај посао изнад налажења прости већине за какав орган и да се не може свести на дечју казалицу: Мир, мир, мир нико није крив... Ако јесу, сви смо обавезни да им помогнемо.

(НИН)